

Maaikorven op het randje

Er liggen in Nederland honderden kilometers sloot met smalle schouwpaden. Die vergen aangepaste apparatuur voor het onderhoud. De meest bijzondere zijn de machines voor het maaikorven. En hoe klein die markt ook is, ook op dat gebied zijn er nog steeds ontwikkelingen.

Tekst en foto's: Martin Smits

Voor in het oosten van Nederland kom je ze tegen, de smalle schouwpaden langs de sloten en watergangen. Het systeem is ooit bedacht om ongehinderd onderhoud uit te voeren zonder dat het noemenswaardig veel grond kost voor de landbouw. Om kanten en taluds te maaien worden overwegend smalspoortrekkers ingezet, eventueel op rupsen. Die zijn standaard te koop. Het onderhoud van de slootbodems is wat lastiger. Daar komt een flinke giek aan te pas en dan zou een smalspoortrekker onherroepelijk kantelen. En voor een kraan is er te weinig ruimte, zeker als er ook omheining staat. Bovendien moet de korf ook het maaisel in de lengte op het smalle pad deponeren. Een typisch Nederlands probleem waarvoor ook Nederlandse oplossingen zijn gevonden. In een poging om de kosten van onderhoud te beperken zijn er inmiddels wel initiatieven

om het systeem met schouwpaden te veranderen waardoor er meer met standaardmachines onderhoud kan worden gepleegd, maar de markt voor de speciale smalspoor slotenreinigers is er nog steeds. Herder en Hobelman zijn de twee fabrikanten die heel specifieke rupsvoertuigen voor dit werk leveren.

Herder

De problematiek van het slotenonderhoud langs smalle schouwpaden was voor Herder reden genoeg om zo'n 25 jaar geleden samen met het IMAG een speciale machine te ontwikkelen. Dat werd de Herimag. Een smal rupsvoertuig met de maaikorf naar voren gebouwd zodat die voor het voertuig op het pad kan lossen. De Herimag is er nog steeds en er wordt gemiddeld ieder jaar nog een verkocht. Ook het afgelopen jaar is er weer een afgeleverd en die is in een aantal details verbeterd. Inmiddels

heeft de Herimag loadsensing-hydrauliek. Daardoor bedient de machine soepeler en reageert ook sneller dan de oudjes met tandwielpompen. De maaikorf is nu 3 meter, aanvankelijk was dat 2,5 meter. Er is keuze tussen servobesturing of volledig elektrische besturing. Een belangrijke verbetering die in samenwerking met een gebruiker is doorgevoerd is het rupsensysteem. Een tijd lang hadden de machines onder bepaalde omstandigheden last van een onstabiele, wat hobbelige gang. Dat is opgelost door steunrollen te monteren. Ook de slijtage van de rupsen is door detailaanpassingen een stuk minder. De laatste nieuwe Herimag ging naar loonbedrijf Wolthuis in Rijssen. Die draait met vijf Herimag's en ervaart dat een stel pennen en bussen van de rupsen zo'n 2.500 uur meegaan. Behalve sloten te reinigen worden de Herimag's ook voor ander onderhoud gebruikt zoals het zetten van beschoeiing.

De Herimag is de eerste machine die speciaal is gebouwd voor maaikorven op de rand van de sloot vanaf een smal schouwpad. Inzet: Een van de verbeteringen van de Herimag zijn details aan de rupsen om de slijtage te verminderen. Extra steunrollen bleken de oplossing voor problemen met een onstabiele gang van de machine.

Een beperking is dat hij echt alleen maar voor het specifieke werken langs de sloot kan worden ingezet. Even een vijver bij de buurman graven is er niet bij. De nieuwprijs zit rond 125.000 euro. Het eigen gewicht is zo'n 7,5 ton en de breedte buitenwerks rond 1,50 m.

Hooby

Machinefabriek Hobelman uit het Gelderse Halle startte in midden jaren 80 met de ontwikkeling van een rupskraan speciaal voor het werken aan smalle schouwpaden. De machine heeft wel wat van een minikraan, maar is in alle details duidelijk verschillend en helemaal toegesneden op het smalle werk. Het is de kunst om een machine te maken die liefst binnen 1,50 m kan rijden en draaien. Minikraantjes op 1,50 m zitten in de drie tons klasse en hebben een bereik van hooguit 3,5 m of maximaal 5,5 m met een lange giek en een 2,5 m maaikorf. Hobelman kiest daarom voor een totaal verschillend concept en bracht het zwaartepunt sterk naar beneden door motor en hydrauliek tussen de rupsen te bouwen. De geometrie van de giek is zo uitgedacht dat die zo goed mogelijk past bij het slotenwerk. De korf moet immers ook tot dicht bij de rupsen het talud kunnen maaien. Om ook over een afrastering te kunnen draaien staat de cabine

relatief hoog. Om een grote capaciteit te halen monteert Hobelman een 4 meter maaikorf. Die lost in de lengte voor de machine door een ingenieus draaisysteem. Die constructie is in detail nog pas weer verbeterd door de draaipunten zo te kiezen dat de constructie compacter en eenvoudiger kan blijven. De Hooby LC 80 is een 6 tons machine op 1,50 m

De Hooby LC 80 werkt met een 4 meter maaikorf en heeft een bereik van 7,50 m. Door een speciale draaiconstructie kan de maaikorf in de lengte van het pad lossen. Bij voorkeur wordt er achter de machine gelost waardoor de rupsen niet door het maaisel hoeven te rijden.

spoorbreedte die in de loop der jaren steeds is doorontwikkeld. De verschillende generaties worden aangeduid met Megatronic. Vorig jaar verscheen de Megatronic III op de markt, dit jaar komt de Megatronic IV. De Megatronic IV heeft een canbussysteem aan boord voor de communicatie met de motor en een hydrauliek opbrengst van 142 liter per minuut tegenover 112 liter per minuut voor de Megatronic III. Loadsensing hydrauliek past Hobelman sinds 1993 en de Megatronics hebben allemaal een elektrische bediening. De LC 80 is een 6 ton's machine met 7,5 meter bereik. De prijs ligt rond zo'n 100.000 euro.

LC 90

Een nieuwe ontwikkeling bij Hobelman is de LC 90. Volgens plan gaat de eerste eind september draaien. Het concept van de LC 90 is gelijk aan dat van de LC 80, maar vooral de giek is anders. Bij de LC 90 ligt de cilinder van de lepelsteel op, en niet onder de giek om meer graafkracht te krijgen, waardoor de machine ook wat meer mans is om ander werk dan alleen langs de slootkant uit te voeren. De LC 90 is 1,60 m breed op de rupsen en staat op 45 cm rupsen. De LC 90 wordt een 7 tons machine en de giek heeft een bereik van 8 meter. ■

Martin Smits is freelance journalist mechanisatie, Biddinghuizen.